

LA CAMPANA DE GRACIA.

JOSEPH MAZZINI.

La democracia europea acaba de perdre un de sos representants mes notables y mes actius. Joseph Mazzini, lo verdader fundador de la unitat italiana, lo fervent apòstol de la humanitat, ha mort en Pisa, lo dia 10 del últim mes de Mars.

Serian menester grossos volums per escriure la biografia del gran patriota. La seva historia pot dirse que es la contemporanea de son pais, ja que no hi ha fet en que directe ó indirectament no hi hagués intervingut. Dirém no obstant lo més notable en lo curt espay de que podem disposar.

La gran individualitat de Mazzini s presenta baix diversos punts de vista. Mazzini, la encarnació mes alta en los nostres temps de la idea revolucionaria, fou á la vegada, home d' acció y home de pensament, filsof espiritualista y enemich encarnissat de tota superstició al mateix temps que socialista convensut.

Com á patriota es Mazzini lo principal creador de la unitat italiana. A esta obra grandiosa sacrificá tot lo que tenia, sa fortuna, sa tranquil·litat, sos prodigiosos talents, sa vida tota entera.

Iniciador de una nova ciencia social, afirmá sempre contra la escola utilitaria que la política déu anar governada per la moral, lo dret prevalir sobre la forsa y oposarse la justicia á la rahó de Estat.

Partidari acerrim de la igualtat de drets y de devers, enemich de tot privilegi de naix-

ment y de fortuna, no deixá un moment Mazzini de treballar per l' emancipació política y económica de las clases obreras, no per medi de la estéril doctrina del colectivisme que amenaça portarnos al aniquilament del individu y per consegüent al despotisme de las

tot de la educació moral, de la instrucció intelectual y professional.

Republicá en lo fondo de l' ànima, se troba en tots los escrits de Mazzini la fórmula tan repetida de *Déu, poble y humanitat*, punts cardinals de son sistema filosófic, síntesis de la seva idea.

Ja en l' any 1826 en l' *Amor patrio di Dante*, Mazzini dibuixa los perfils de la Nova Italia.

En 1830 en sos *Pensieri sopra una Literatura Europea*, Mazzini anunciá la unitat moral de la Europa per medi de la República democrática y la federació de tots los pobles. Segons ell la fusió dels interessos y dels progressos del esperit humá, aixis com la necessitat de una pau duradera, devian lograr aquest grandió objecte.

Y al mateix temps que un escriptor plé de ideas grans, fou Mazzini desde 'ls 20 anys un conspirador incansable, un revolucionari ardent. Llavors en Italia lo conspirar era un deber de tot amant de son pais. Tota manifestació política, tota idea generosa estava ofegada per la violencia. No hi cabia mes que la forsa contra la forsa contraria.

A la *Santa Aliansa*, á esta unió de tirans, respongué lo gran home ab l' *Associació dels homes lliures*, y en ella gracias á son geni revolucionari y á sa indomable voluntat lográ agrupar hi totlo mes fort de la juventut italiana, tota la vida de son pais.

Algunes obras mes que mentres tant publica, son noves guspiras de entusiasme que van á inflamar tots los cors. Per fi la famosa carta á *Carlos Albert*, rey del Piemont es un desafió que li val una senten-

JOSEPH MAZZINI.

massas y á l' anarquía, sino per medi de la llibertat, de la associació espontánea entre 'l capital y 'l treball, del estalvi, del crédito, de la cooperació ampliament practicada y sobre

mentres tant publica, son noves guspiras de entusiasme que van á inflamar tots los cors. Per fi la famosa carta á *Carlos Albert*, rey del Piemont es un desafió que li val una senten-

cia de proscripció, pero aquesta carta devia ensenyar al poble italià a no tenir confiança mes que en ell mateix, y a no contar jamay ab la ajuda de las testas coronadas.

Llavors com are estava en boga la política illuminada per la pólvora. Carlos Albert féu fuselar als oficials del exercit piemontés, sobre dels quals s' hi trobá copia de la carta de Mazzini. A pesar de tot la llavor estava sembrada y brollant, regada ab la sanch de tantas víctimas, no podia mancar lo fruit.

Mazzini sempre incansable inaugura en varios periódichs lo qu' ell ne diu la *revolució dels esperits*, la emancipació de la conciencia nacional. — Expulsat dels estats del rey del Piemont en 1835, se refugiá á Marsella ahont fundá la famosa societat «*La jove Italia*,» que fou, se pot ben dir, lo bressol de la Unitat Italiana.

Ningú es capás de descriure 'l modo com Mazzini, aïslat, sens armas, sens diners, no tenint altre medi que l' amor, la fé y la energia, pogué aixecarse, permanece dret sobre la tirania de son país y declarar fins á cert punt la guerra á tots los soberans d' Europa.

L' utopia de 'n Mazzini ne deyan de sos projectes los cortesans; y no obstant aquesta utopia está realitzada en part. L' Italia, pastura de tants y tants tirans, forma avuy una sola nació. Bé es veritat que ningú com Mazzini ha mostrat en la realització de sos projectes mes perseverancia y resolució. En lo terreno de las ideas ha tingut la mateixa audacia que en Garibaldi sobre 'l camp de batalla. Vensut moltes vegadas, jamay desanimat, expulsat de Fransa, condemnat á mort, denunciat, vigilat per la policia de tota Europa, Mazzini no 's detura per res: continúa sa missió á Inglaterra, á Fransa: per tot arréu ahont pot, treballa, escriu, conspira, 's multiplica. Vol que l' Italia sia la base de la reconstitució de Europa baix la forma republicana, y no sembla sino que agafantli la caballera l' hi donga violentas estiragassadas: tal es l' ardor de las proclamas incendiarias que redacta, tal la forsa de las revolucions que promou, tant fermes los crits de —aixecat patria meva— que l' hi dirigeix.

Y la séva poderosa acció no 's concreta sols á Italia. Com un foch subterrani, are aquí, are allá, conmuu tots los autichs régimens de Europa. No hi ha any, ni senmana, ni dia en la séva vida que no marquí una batalla contra 'ls enemichs de la llibertat.

Tant aquest moviment com la guerra de 1849 presentan á Mazzini com lo cúmul de l' activitat revolucionaria, residint en una sola persona. Cada vegada que l' Italia semblava voler dormir-se, ell era qui duya 'l foch al polvorí, y qui sens reparar en los perills, sabia despertarla. Lo que Mazzini féu en Roma pertany á la historia de la ciutat eterna, pertany al mon. enter La república romana fou un modelo de govern popular.

Caiguda també aquella revolució, no cessaren los treballs. Ja may olvidá la séva idea. L' amor que sentia envers la séva patria no 's debilitá may en lo fondo de son cor. En Londres funda en 1853 lo *comité revolucionari* europeo. Ledru-Rollin representa la França en son seno, Juge l' Alemania, Darasz la Polonia, Kosuth la Hungria, y ell matex l' Italia.

Mes tart no hi ha aconteximent en que no hi tinga una part activa, y si altres realisan materialment l' unitat de Italia, á n' ell l' hi cap la gloria de haverla ideada, d' haverla preparada, y de haverli donat l' impuls de las ideas, sempre mes poderós que 'l de la forsa bruta.

Una part de son problema quedava resolt. Lo poch durader de la vida humana no l' hi permeté resoldre aixís mateix la segona. Italia era una; mes no es encare republicana. La república federal europea es una aspiració; mes la llavor está sembrada y al entorn del pensament de 'n Mazzini se hi agrupan tots los cors nobles y generosos. Mort lo séu cos son esperit viu entre 'ls homes de bona voluntat y de temple revolucionari. Lo que tant bon bressol ha tingut no pot morir.

Mazzini al morir contava 66 anys nou mesos. Havia nascut a Genova á 25 de juny de 1805. Son esperit conservava encare la fermesa de la joventut. Visqué y morí pobre, mo-

dest y honrat entre la turba de ambiciosos y egoistas que en los temps de corrupció que are correm matan lasafeccions mes puras. Pero ell tenia una forsa de voluntat indómita, un temperament d' acer y estava destinat á ser lo mártir de una idea y 'l fundador de una religió. Sos enemichs l' han honrat una vegada mort. La Cámara monárquica ha dit que son feneixement era un dol nacional.

Es que homes com Mazzini al baixar á la fossa, naixen á la vida dels héroes, á l' immortalitat.

BATALLADAS.

Be, vaja, perque no digan 'ls hi vaig á recomenar un llibre que si 'l llegeixen 'ls agradará.

Té per titol *Las Españolas pintadas por los Españoles*. ¿Que 's pensan qu' es poch interesant y poch bonich? Si aquet llibre sembla un Serrallo. Vostés demanin, que hi trobaran *españolas* per tots los gustos. Allí hi trobaran la *militara*, la que espera en el *café*, la *nerviosa*, la que *tiene perro* etc. Vaja, n' hi ha per tots los gustos. Y totas pintadas per plomas tant ben cortadas que quasi estich per dir que deixan enrera la fotografia. ¿Que 's pensan quins escritors hi han escrit en aquet llibre? Mirin: primerament en Roberto Robert, que sab molt bé ahont té la ma dreta, y despres en Matoses, Ribot y Fonsere, Frontaura y altres que sáben escriurer tant bé com aquets.

¿Son solters? ¿Están per mereixer?

Au, donchs, vegin si troban la que 'ls convé.

¿Son casats? Donchs examinin si hi troban lo retrato de la costella.

¿Son viudos? Donchs busquin la sustituta.

—Parlan de reformar la ley electoral.

—Jo no ho entench. Si ha guanyat las eleccions lo govern ¿perque se ha de fer aquesta reforma que vosté 'm diu?

—Jo li diré: are han guanyat..... per que si. ¿M' entent?

—Massa.

—Y un hom no está endisposició de fer miracles tots los dias.

Conservadors se diuhen los que han guanyat.

—Si senyor, conservadors. ¿Y qué?

—Que 's diuhen conservadors y no sé que tractin de conservar res de lo que ha portat la gloriosa.

—Home, vosté no sap, segons veig, lo que vol dir conservador. Jo li explicaré: conservador vol dir ser partidari de conservarse mo'ts anys un mateix.

J' hauran observat que aquets ultims dias s' ha parlat molt de plans y de conspiracions; lo petroli y l' aigua ras s' han venut barato y las precaucions soldadescas s' han prodigat ab gran profusió. Los federales no 'n portém cap al magí; los carlins declaran que tampoch; los radicals encare pidolan esperant un nou desaire; los moderats asseguran que no s' han de pendrer lo que tot sol los hi ha de anar á las mans.

¿Donchs qui fa correr noticias alarmants?

¡Ah, senyors sagastins! Recordintse de que un

cop que un ase 's volgué disfrassar de lleó, per sota de la pell se li varen descubrir las aurellas. Volém dir que vostés las tenen molt llargas y nosaltres.... no som cegos.

—Diuhen que don Amadeo se 'n vol anar d' Espanya.

—Si, prou, aixó deyan los seus enemichs, pero vegi si despres no 's va dir que avans de anarsen montar á caball.

—Y bé.

—¿Que vol dir?

—Vull dir que si fos veritat que se 'n ha d' anar no ha de fer pas lo viatge á peu.

M' agrada l' activitat que desplega l' Ajuntament per fer escombrar los carrers de Barcelona.

Are no me falta que fassi escombrar la casa de la ciutat.

Observin una cosa. Tothom convé en que las parets de cristall, com deya aquell senyor que *va caurer*, estant plenas de telaranyas. Pero, al mateix temps que hi convé tothom, ningú las escombra ni hi fa passar l' estrenyidor.

—Tot ho volen reformar.

—Si, si, estich en aixó: ¡tot se ha de reformar!

—Es clar, aixó no pot seguir aixís.

—Lo que 'l poble diu: aixó no pot seguir aixís.

—Es necessari escarmentar als....

—Als culpables, si senyor, als culpables.

—¿Y qui son aquets per vosté?

—Per mi, 'l govern.

—¿Uix! Si á 'lo que veig estava parlant ab un descamisat.... Passiobé. Si qué aném lluny d' oscas vosté y jó....

—Si que hi aném, si. Ja ho veurá, no s' espavili.

A pesar de lo que vá fer en Sagasta, té solament 72 calamarsos que l' apoyin. Los frontierissos han conquistat 128 diputats.

A n' en Sagasta l' hi han amagat l' ou.

Molt sovint se veuhen cosas aixís. Matons ai ha que en la séva vida han mort mes gent que 'l Cid, y vé una criatura débil y 'ls rom una cadira per las costellas.

Tots los ministres han sortit diputats, menos lo de Hisenda.

Avuy es ocasió de tornarho á dir:

—¿Cá-matxo!

En las eleccions s' hi han gastat, segons diu un periódich, déu milions del presupuesto.

Encara es mes lo que s' hi ha gastat: s' hi ha gastat la paciencia de moltíssims espanyols; s' hi ha gastat lo sufragi universal, y s' hi ha gastat la situació.

En temps com aquets tot *se-gasta*.

—¿Que 'n sab dels carlins?

—Que per ara han fet una mala partida al govern.

—¿Quina?

—Miri, la d' en Castells.

Alguns candidats sagastins ja no 's van accontentar de resucitar com lo Llatzer del evangeli.

En Ratés, per exemple, vá voler ferho rodejat de gent armada com lo mateix Jesucrist.

Arenys, lo dia del escrutini, semblava una plassa en estat de siti.

Ja vindrá 'l dia en que nosaltres cantém també aleluya.

A cada calamars l' hi arriba 'l dia de la cassola, aixís com á cada porch l' hi arriba 'l seu Sant Martí.

Si 'us escolteu als sagastins de Tarragona, las eleccions de Senadors se varen suspendrer perque 'l president de la Diputació, de oposició al govern, feya trampa.

Y es clar. Si aquestas oposicions son lo dimoni. Si hi haguessen posat un president monarquich allavoras haurian vist *manos limpias*.

Hi ha homens que per haber un miserable tros de turró fins son capassos d' aixecar un fals testimoni.

Se parlaba de si 'ls sagastins y 'ls fronterissos are 's dividirian.

Peró l' altre dia varen dinar junts en Sagasta y en Romero Robledo, 's varen abraçar, y lo qu' es per are sembla que seguirán menjant plegats.

Menjant plegats ho varen acordar.

Diuen que 'l discurs de la Corona será laconich.

Per nosaltres, encara que 'l suprimeixin tot no hi fa res.

La veritat de lo que va pasar lo diumenje passat en lo local de Llotja, mentres s' estaba en los treballs per la elecció de senadors, fou lo següent:

Un ciudadá, en us del seu dret, va anar allí á conferenciar ab qui va voler. No sabem com va ser, se trová enrahonant ab gent del partit monarquich y despres de algunas contestacions inconvenients per totas duas parts, un compromissari monarquich se va atrevir á escupir á la cara del ciudadá qui aludim. Lo que vingué despres fou una verdadera pluja de cops de punys, y garrotadas contra lo agraviat, qui 's defensá com va poder, y á no ser per l' apoyo que li varen prestar, entre altres, los ciutadans Anton Clavé, Quintana y Torrens, aquella colla de cafres tal vegada, portats del seu salvatgisme, haurian comés un atentat.

Lo mes trist va ser que 'l tinent d' arcalde senyor Masvidal, figurantse que allí dins era alguna cosa, va intervenir en lo escandol de una manera que li fa poch favor.

Com despres de tota tragedia ó de tot drama sol venir lo saineje, lo senyor Ratés, lo sanjuanista senyor Ratés, lo diputat lázaro per Arenys, va voler fer l' home anant á buscar l' ajuda de la guardia civil. Si l' haguessin vist... Per allí corria desesperat y tot ho volia agafar. Si l' ordre se altera, debia pensar ell, jo quedaré sens poder anará Madrit, es á dir: sense ser diputat.

Y per aixó, tal vegada, degué anar en busca derefors, refors que, tant bon punt va arribar al col·legi, se va retirar per ordre del senyor Maluquer, que, mes juicios, conegué que no hi

habia necessitat de tants bolados. La gent reya de gust y 'l senyor Ratés, segons costum, divertia al publich una vegada mes. Aquet senyor promet fernes passar molt bons ratos.

Peró senyor Bonastre, ¿com diantre s' ho fa per deixar estar tranquils en sos llochs los frondosos arbres de la Rambla de las flors?

Nos sembla que ja fora hora de que 'n fes... llenya.

Lo dimars passat va estrenarse en lo teatro catalá una comedia de don Serafi Pitarra, ab lo titol de «L' angel de la guarda.»

No vacilem en assegurar als lectors que la nova producció dramática de don Serafi Pitarra es notabilíssim na baix tots conceptes. A una trama sensilla y ben desenvolupada hi ha que afegirhi un llenguatge sumament propi y per demés xistos. Per desenvolupar l' argument ha presentat lo senyor Pitarra uns quants tipos descrits ab la naturalitat y ab l' acert á que ja 'ns té acostumats. Farem especial menció del sabi-burro don Sever, del jove apocat Cassimiro y de la promesa d' aquet, qu' es com si diguessem, lo seu polo oposat. Lo públich reya y aplaudia á cada pas. La cosa no era per menos. Perteneix 'l «Angel de la Guarda» al género comich, que tant bé cultiva 'n Pitarra, y 'ls xistes, las situacions cómicas, los efectes graciosos no deixan estar quiets los llabis un segon.

Creguintme, que 'ls vull be. Vagin á veurer L' Angel de la guarda, que es com si 'ls digues: vagin á riurer.

No sabem perque á cert regidó se l' hi ha de dir *Bonastre*. Nosaltres creyém que es *Constelació destructora dels arbres*.

Ha sortit cap á Madrit lo nostre amic y correligionari, colaborador de la *Campana*, ciutadá Roberto Robert, diputat per Granollers, per mes que li hagin usurpat la representació d' aquell districte que li pertany de dret.

Durant sa permanencia en aquesta ciutat ha sigut objecte de vivas mostrás de afecte.

Los sagastins de Barcelona, los farsants de la nostra ciutat, están que trinan contra l' arcalde senyor Rius y Taulé.

En vista de lo cual comensem á creurer que 'l senyor Rius y Taulé, si be es monarquich, que ja es un mal, encambi es una persona digna y honrada que no 's presta á trepitjar la ley ni á cometre baixesas com cometé algun de sos antecessors.

Se 'ns ha dit que 'l dimecres passat, á las 4 de la tarde, trobantse uns quants operaris en lo passeig de Gracia, cumplint la seva obligació, se vegeren interpelats per un subjecte que á n' ells los semblá ser un inspector de Policia, qui 'ls hi va dir:

—¿Porteu la cedula?

Los operaris contestaren que no la duyan, per lo que 's v' geren amenassats de ser presos.

Exortem al jefe de policia á que s' enteri del fet y fassi entendre als seus subordinats que en la Constitució hi ha un article que diu aixís:

«Ningun español podrá ser preso sino por causa de delito.»

Y com no tenir cedula no es cap delict... ¿M' enten que vull dir? Es que hi ha home que perque porta un bastó ab borlas ja 's pensa ser mes que 'l mateix don Amadeo.

Entre 'ls lladres que saquejaren lo tren de Andalucía y que han sigut presos, s' hi conta un arcalde condecorat ab varias creus y encomendas.

«En tiempo de las bárbaras naciones
«colgaban de las cruces á ladrones;
«ahora, en pleno siglo de las luces,
«en pecho de ladron se cuelgan cruces.»

Com que molta part del exércit ha votat en contra del govern, are ja 's medita la reforma de deixar als sorges sense vot.

Peró de segur que no 'ls deixan sense conciencia, ni sense convicció política.

Y despres, que las situacions aquí á Espanya no 's derrumban á vots, sino á tiros.

En las últimas eleccions, lo govern ha apoyat á 20 individuos que en las Constituyents votaren en contra de D. Amadeo y ha combatut furiosament á 39 que l' hi donaren lo vot.

Lo govern treballa á favor nostre.

Una lliura mes de bunyols d' aquesta mena y lo que 'ns fá nosa 's rebenta com un cuch.

—¿Que tal Baldomero? ¿Que 't sembla 'l discurs pronomiat á Sevilla per en Castelar?

—¡Oh noy, magnífich, brillant, entusiasmador!

—També 'ls nostres correligionaris van regalarli una magnífica corona.

—¡Quina diferencia ab D. Amadeo! A n' aquet la corona l' hi regalaren 191 aspirants á empleats. A n' en Castelar l' hi ha regalada un poble entusiasmá ab la inaudita eloquencia de son llenguatge. Bé es vritat que l' un es rey rodejat de perills, y que á l' altre, rey de la paraula, ningú l' hi arrenca 'l cetro.

L' *Universal* asegura que per l' aspecte que la situació presenta, tindrem aviat un ministeri *Concha*.

Molt malt déu estar lo malalt quant ar que vé l' istiu l' hi tenen de posar la *concha* al llit.

¿Que m' en diu del acte de anar D. Amadeo á la plassa de Toros en un tren nou de colleras y rodejat de cotxeros y lacayos vestits á l' andalusa?

¿Que vol que n' hi diga? Res: *que el rey se divierte com deya Victor Hugo*.

Durant los primers dias de la present semana tothom parlava de que s' anava á posar Catalunya en estat de siti.

¿En estat de siti? ¿Y perque? ¿Per ventura no fan tot lo que 'ls dona la gana sense declararlo? ¿Quina necessitat tenen de moure brega pels carrers y de gastar quartos en bandos?

ACTUALITATS.

Está que 'm farás errar

Lo capitá d' artilleria D. Joseph Navarrete, candidat republicá que fou per Santa Maria, ha sigut de-terrat á Melilla.

¡Aquest es lo modo de fer federals!

La persecució y l' injusticia, com lo foch, trempen lo ferro.

Y desterrats ó no, sempre'ns queda l' esperança de que al cap devall del sach hi trobarém las engrunas.

Los periódichs cimbrios son los mes perseguits, y per consegüent los que mes cridan contra la administració de justicia.

Si quan lo séu Montero Rios era del govern en lloch del Códich hagués establert lo jurat s' estalviarian tot aixó.

Quedi aquí ben definit per mes que 'l diro aboxorna, que la professó se 'n torna sempre al lloch d' hont ha surtit.

¡KIRIE ELEYSON!

De setse, de setse,
de setse 'l vi.....

Los qu' estimém la pátria anem á la elecció, anem units y á una farém que 'ls nostres vots serveixin per cantarshi als homens del turró,

y al que 'ls capitaneja,
Kirie eleyson.

Ja s' obran los col-legis, entrant van electors, fiquém dintre las urnas los vots á tomballons. La gent de bé que sapia que som bons espanyols; que á n' ell volém cantarli com mes abiat millor, porque jamay mes torni,
Kirie eleyson.

¿Que dihen? ¿Que fan trampa?
¿Que agafan electors?
¿Que matan als que votan contra 'l govern y tot?
¿Que ja ni 'ls vots hi valen y 's fan resurreccions?
¡Ay pobres fronterissos!
¡Ay pobra situació!
¡Si ja tothom li canta
Kirie eleyson!

¿Perque 'l govern té 'n contra.....
estich per dí á tothom?
¿Per que tant la abandona 'l poble y 'l deixa sol?
Perque es govern despotich,

indigne y deshonos;
per que es govern de farsas y 'l poble no las vol.
Per xó tothom li canta
Kirie eleyson.

Diuen qu' ell té la forsa, qu' ell té molts de canons y que si molt l' apuran fins passarà per tot; que d' elements disposa, per mes que 'ns pesi á tots, per estafa escrutinis y fer votar als morts. Y bé ¿que podém dirhi?...
¡Kirie eleyson!

¡Au! prepareu maletas, feu cap á la estació y allí averiguen l' hora que toca 'l tren 'l dos. ¿No es cert que aixó s' ensorra? ¿No es cert? ¿Qu' espereu donchs?
¡Au! sachs, bagults, maletas y valtres ¡al wagó!
Fugiu que 'l poble 'us canta:
Kirie eleyson.

A. S.

I. Lopez editor.

Imp. de la V. é H. de Gaspar. 1872.